

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quid sit mortificatio & quotuplex, ac de eius nominibus. Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Ad perseverandum ergo, & aequaliter proficiendum, mortificatio necessaria est. At velit quis ad perfectionem venire? Sanè sine alio sublimiori mortificationis genere, quod leuia etiam peccata demat, & imperfectiones amputet, & multa etiam licita & concessa reiciat, ad finem concupitum non veniet. Perfectio enim leuia peccata libenter non sustinet, sed quantum potest, demit: imperfectiones tanquam se fuscantes depellit: consilia Evangelica pro status possibilitate custodit. Quis autem peccata leuia vitabit, nisi etiam in leuibz seipsum abneget? Quis imperfectiones fugiet, nisi propriam voluntatem sepe minus perfecta postulantem frangat? Quis consilia custodiet, nisi multa sibi non vetita, immò concessa reiciat? Totum perfectionis studium, quædam sublimis mortificatio est, qua vir perfectus, in dies magis ac magis Christum induens, magis ac magis veteris Adæ mores comprimit, atque consumit. Si pauper est, cupiditatem rerum temporalium vsque ad magnæ quoque penuriaz sufficientiam cohibet: si castus est, appetitum voluptatis vsque ad leuissimæ cogitationis voluptuosæ detestationem negat: si obediens, propriam voluntatem vsque ad rerum difficultatem & amarissimarum admissionem calcat: si pijs actionibus subit, intus elationem, & inanis gloriæ titillationem, & extra proprium sensum tepiditatem, & mille alias imperfectiones amouet: si orationi se tradit, quoddam genus mortis amplectitur, dum sensus externos suis actionibus priuar, internos ad cogitationum paupertatē adigit, & in cella, in loco obscuro, sine locis, sine luce, immò quantum potest, sine se ipso delitescit. An omnia hæc non sunt magnæ mortificationis actiones? Et quidem: sine quibus tamen nemo in virtute vsque ad mediocritatem profecit, nullus ad mentis puritatem peruenit. Desiderante Dauide potum aquæ de cisterna Bethlehem, irruerunt tres fortes castra Philistinorum, & hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quæ erat iuxta portam, & attulerunt eam ad Dauid. [Si illi verò non fortiter irrupissent atque vicissent, nunquam aquam detulissent. Historia hæc, quod nunc tractamus, non obscure significat.] Dauid enim Christi Saluatoris est typus, qui in acie positus, id est, nobiscum, vsque ad consummationem sæculi, in tentorio Eucharistiæ degens, aquam ex cisterna illa, quæ est in domo panis, id est, imitationem vitæ celestis, & perfectionis opera sibi affert desiderat. Hanc autem non infirmi, sed fortes, afferunt, non qui in segnitie sedent, sed qui mortificationis impetu hostes perfectionis oblitentes irumpunt. Anima ita pugnantes offerunt Christo puritatis aquam, quam ipse libentissimè aeterno Patri libare constituat: de qua bene dictum est, quod sanguine, & vitæ periculo empta est, id est, propria voluntatis abnegatione, & vitæ carnalis expulsiōne conquisita. Hæc perfectionis aqua, & quæ eam comitari solet, consolatio diuina, illæ animæ abundant, quæ fortiter mortificationi student, & motibus inordinatis resistunt: cum tamen è contra mortificationis oblitæ, magnam patientiam huius aquæ penuriam. Vnde, inquit Bernardus, spirituales gratiæ inopia tanta quibusdam, cum aliis copia tanta exuberet? Profectò nec auarus, nec inops est gratiæ distributor, sed ubi vacua vasa defunt, stare oleum necesse est. Vndique se ingerit amor mundi, cum consolationibus, immò desolationibus suis obseruat aditus, per fenestras irruit, mentem occupat, sed non eius, qui dixit: Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum. [Præoccupatum nempe secularibus desideriis animum de-

2. Reg. 23. 16.

Bern. ser. 6. de Ascensu.

Gal. 76.

A lectatio sancta declinat, nec misceri poterunt vera vanis, aeterna caducis, spirituales corporales, summa imis, vt pariter sapias quæ sursum sunt, & quæ super terram. Est igitur mortificatio, id est, motuum carnalium, & illicitorum abiectio atque repressio, quæ animam peccato mortuam ad spiritalem vitam reuocat, & reuocatam, sed adhuc infirmam, sanat, & vtrumque sanatam, decore perfectionis exornat. Hæc, inquam, facit mortificatio, quæ diuina gratia excitat, & mouet, & facit in nobis, vt non sine nostris actibus nos viuificet, atque perficiat. Ac proinde ea est velut iter quoddam, quo ad vitam properamus, & à morte discedimus: est velut medicina, quæ plagis nostris applicata, saniem tollit, putorem tergit, & sanitatem operatam affert: est, quasi penicillus manu Domini pictoris optimi assumptus, quo in imagine sua minimos nauos abradit, deformata reformat, vetusta renouat, & cœpta vsque ad perfectionem adducit. Mortificatio generale est instrumentum, quo salutem nostram operamur, à malo seingimur, & boni nos amatores profitemur. Quæ cum agnoscitur depellit animam, & quicquid peccatum vulnerat, mirabiliter sanat, post bellum cum vicijs vtrumque susceptum, à perfectionis amatoribus diligentem suscipienda est, & tanquam omnino necessaria videri medicina suis malis applicanda. Cuius naturam prius exponemus, & utilitates eius quasi inuoluntè & confusè tactas sigillatim declarabimus, vt postea libentius ad praxim non tam legendam, quam opere complendam accedamus.

Quid sit Mortificatio, & quod duplex, ac de eius nominibus?

C A P. III.

MORTIFICATIONIS substantia, atque natura breui definitione conuenienter exprimitur, quæ est huiusmodi. Mortificatio est spontanea, liberaque anima à vita carnali separatio, & vitium tum externarum tum internarum, ab illicitis operibus dissolutio. Cum enim mortificatio sit quoddam genus mortis (vt ipsum nomen indicat) non aliter quam vt quædam mors specialis, est à nobis explicanda. Nec quia vocatur mors, aut timenda aut fugienda est, quoniam eâ id quod Deo displicet, & homini nocet, corrumpitur, vt mens nostra iucundiori vita vestiatur. Neque eam debemus existimare terribilem, quam non peccatum, vt penam, attulit, sed iustitia Christi, vt peccatum occidat, inuenit. Vt autem sciamus in quo hæc separatio dissolutione consistat, in memoriam reuocandum est, duas esse hominis partes, substantia officioque distinctas. Has diuersis nominibus declaramus: vocantur enim caro & spiritus; sensualitas & ratio; homo vetus, & nouus; exterior, & interior. Carnis & spiritus meminit Paulus, dicens: Caro concupiscit aduersus spiritum, spiritus autem aduersus carnem: hæc enim sibi inuicem aduersantur, vt non quæcumque vultis, illa faciat. Meminit etiam hominis veteris, & noui. Nolite, inquit, mentiri inuicem, expoliantes vos veterem hominem, cum actibus suis, & induentes nouum, eum, qui renouatur in agnitionem secundum imaginem eius qui creauit illum. Nec oblitus est hominis exterioris & interioris: Sed licet is, qui foris est, noster homo, corrumpatur, tamen is, qui intus est, renouatur de die in diem. Et conde-

Galat. 5. 17.

Coloss. 3. 9.

1. Corin. 4. 16.

Roma. 7.
23.
August.
lib. 1. de
serm. Do-
mini in
monte c.
12.

lectot legi Dei secundum interiorem hominem: videro autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ.] Sensualitatem verò & rationem nominavit Augustinus, dum carnalem appetitum, in quo est illicita delectatio, Eux, & rationem, in qua est consensus, viro comparat: & huius vilitatem, qua se sensibus subdit, omnium nostrorum casuum initium esse demonstrat. Caro igitur, sensualitas, homo vetus & exterior, inferiorem nostri partem designant, qua à belluis non distamus, & bona sensibilia, voluptatèque corpori gratas appetimus. Spiritus verò, ratio, homo nouus, & homo interior, superiorem partem præferunt, qua coniungimur Angelis, & virtuti consentanea, ac Deo grata concupiscimus.

Hæ duæ hominis portiones ita natura ac substantia copulantur, vt tamen desideris operibûque dissideant. Nam spiritus virtutem, & puritatem sibi, & corpori, & proximis cupit: caro verò ad res sensibus delectabiles, & corpori gratas anhelat: ille legem Dei seruandam esse decernit, ista modò lasciuia suppetant, nihil putat de diuina esse lege curandum: ille cælum & cœlestia quatit, ista terram solum, & terrestria suspirat. Euenit ergo in his qui peccato deseruiunt, vt caro non natura, sed actibus, & conuersatione carnali quasi mentem informet; & ei esse carnale non quoad substantiam, sed quoad mores, id est, desideria carnalia, & impura communicet; & tunc homo vitam carnalem viuunt, & vitam spiritualem deserit, quam Dei dono, & gratiæ possessione conceperat. Quemadmodum enim (vt aliquo impossibilitatem possibilem, & frequentissimam ostendamus) si iumentum in materiam hominis suam formam induceret, necessario formam rationalem expelleret, & illum hominem externa quidem forma hominis retenta, iumentum & bestiam faceret: ita caro in mentem suos mores bestiales inuehens, mores spirituales aufert, & ad culpam trahens à gratia separat, & ipsam mentem non natura, sed cogitationibus, sed desiderijs, sed actibus pecudem efficit. Mortificatio itaque est hanc formam carnis, aut conuersationem carnis à mente seiungere, & carnem ancillam menti Domini subdere, & mentem ad suam, quasi naturalem formam, id est, ad vitam spiritualem reuocare. Optimè autem vocatur mortificatio, quasi mors: quoniam si mors, vt dixit Seneca, est naturæ lex, tributum, officiumque mortalium, malorumque omnium remedium, hæc certa quadam ratione mortificationi abnegationique conueniunt. Mortificatio quippe lex est, non tam naturæ, quam gratiæ, quam in lege gratiæ ore Pauli promulgatam esse cognoscimus. Mortificate, inquit membra vestra, quæ sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam, & auaritiam, propter quæ venit ira Dei in filios incredulitatis.] Mortificatio tributum est, quod vniuersorum creatori pendimus, vt nos non iam carnis seruos, cui vectigalia denegamus, sed ipsius Domini famulos profiteamur. Sic implemus illud Domini: Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.] Quoniam sicut regibus eorum subditi tributa pendunt; ita nos, qui ad regnum Christi pertinemus, ei, quod nostris sensibus & voluntatibus demimus, in tributum exoluimus. Reddimusque secundum consilium Pauli, cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal: cui timorem, timorem; cui honorem, honorem. Si enim tributum est, vt putat Anselmus (nescio an id Grammatici probarent) quod præsentibus soluunt, & vectigal, quod in signum subiectionis ex distitis regionibus mittitur, quid est abnegare seipsum, nisi

Seneca
lib. 6. 99.
natural.
cap. 32.

Coloss. 3.
5.

Luca 20.
25.

Roman.
13.
Anselm.
ibid.

A in cœlestia regna res magni prætij mittere, & Christo in cordibus nostris præsentem gratum obsequium exhibere: quem sibi minus grata negantes honoramus, & signa veræ dilectionis ostendimus? Mortificatio officium est mortalium; nam iustum est nos, qui mortales sumus, quotidie operibus mortuis mori, vt peccatis mortui iustitiæ viuamus.] Et si officium est quod quisque debet facere, quid nos aliud facere debemus, nisi imaginem Adæ terrestri abiicere, vt imaginem cœlestis Adæ gestemus? Est denique mortificatio omnium malorum remedium, quia (vt iam ex parte diximus, & statim sigillatim dicemus) ipsa est quæ peccata reuocat, vitia extinguit, & quicquid in nobis vitiosum, aut minus ordinatum est, facit atque aptè componit. Et sicut mors animam malis huius vitæ eripit, & in statum immortalitatis, & immutabilitatis mittit, ita mortificatio ab inquietudinibus huius vitæ liberat, & quandam immutabilitatis fatis amabilem gradum importat.

B Sed quare mortificatio non potius vocatur mors? Certè quidem quia non tam in ipsa seiunctione animæ à vita carnali, quam in lucta ad consequendam istam separationem est posita. Sicut enim separationem animæ à corpore procedit lucta quædam, & veluti conatus quidam animæ, quo nititur corpus aggrauans, & iam sibi molestum exueret: ita veram tranquillitatem mentis, quæ in victoria motuum sensualium sita est, lucta & certamen, cum sensualitate, ac vita carnali præcedit, quod certamen vt ad tranquillitatem tendens, nomen mortificationis obtinuit. Hoc autem certamen longum, & laboriosum est, si per se consideretur, licet diuina gratia nos excitans, & iuuans satis tolerabile, & suauè illud efficiat. Quisnam ambigat certamen hoc esse longum, quod vtique ad mortem naturalem, vel vtique ad perfectam carnalium motuum victoriam se extendit? quam cum in hac vita nunquam sine aliqua contradictione carnis assequamur, semper pugnare & certare compellimur. Quoniam propter te, inquit Dauid, mortificamur tota die; estimati sumus sicut oves occisionis.] Singulis diebus mortificationi propter te Domine, id est, propter tuum amorem intendimus; & vt rationales oves ad mortem carnalium affectionum destinata; nihil nisi hanc mortem sanè desiderabilem cogitamus. Ac fortassis propterea Bernardus mortificationem respirationi comparat, quoniam nunquam est à mortificatione, sicut nec à respiratione cessandum. Cum enim dixisset respirandum esse à conspiratione iniqua peccati, hæc subiicit: Queris in quo sit respiratione ista? In eo incipiat spiritus vicissim concupiscere aduersus carnem. Huic si repugnes, respiras. Si spiritu facta carnis mortificas, respirasti. Si hanc cum vitijs, & concupiscentijs tuis crucifigis, respirasti. Castigo, inquit Paulus, corpus meum. Vox est respirantis, immò qui iam respirat. Vade & tu fac similiter, vt te respirasse probes, vt diem dento inspirantem tibi noueris illuxisse.] Sic ille. Quis etiam non videat hoc certamen esse molestum? Nam molestum est animo ad imperandum creato, à suo corpore quasi in seruitutem redigi, & ad impura desideria trahi, sicut molestissimum esset nobili reginæ, alicui ex suis ancillis deseruire. Laboriosum est illi sanguisugæ filias, id est, carnis affectiones compefcere, dicentes semper: Affer, Affer. Quæ primo affer necessaria possunt, & secundo affer superflua concupiscunt. Datum est illi semper sensualitati contradicere, quam vt locum inseparabilem naturaliter diligit: quam etiam sæpe aduertit mortificatione, dolore affici, abnegatione affligi, & motuum suorum cohibitione turbati. At hæc mole-

1. Petr. 2.
24.

Psal. 43.
12.

2. Cor. 10.
72. in
Cant.

1. Tim. 30.
15.

stia est

Marci 9.
15.

Greg. 10.
mor. cap.
17.

Iosue 5.
2.

Gen. 17.

Cyprian.
de discipli-
ci Mar-
tyr. longè
ante sine.

stia est viriliter sustinenda, quoniam hostis non sine aliquo labore foras pellitur. Surdus enim, & mutus spiritus ab homine, quem possederat, exire compulsus, [exclamans, & eum multum discerpens] egreditur, ita vt miser homo planè mortuus videretur. Ita immortificationis spiritus, qui mutus est, nã seipsum silentio tegit, & mutus quoniam diuinos instinctus audire contemnit, non nisi cum clamore, & molestia hominem deserit. A quo homo liber, vt optimè aduertit Gregorius, viuus manet, licet insipientibus mortuus videatur. Velut mortuus, inquit, ostenditur, qui à maligni spiritus potestate liberatur: quia quisquis iam terrena desideria subegit, vitam in carnalis conuersationis extinguit, & mundo mortuus apparet, quia possessore prauo, qui per immunda desideria se agitabat, caret. Quem multi mortuum dicunt, quia qui spiritualiter viuere nesciunt, eum, qui carnalia bona non sequitur, extinctum funditus arbitrantur.] Parum autem refert si stulti delirantes, mortuos nos putent, dummodo nos mortem peccati deponentes, vitam homine dignam viuamus. Manet igitur satis (vt existimo) exposita mortificationis natura. Nam cum sponte ob Dei amorem, studiumque virtutis vires, & affectiones nostras componimus, & motus inordinatos, aut imperfectos cohibemus, tunc dicimur mortificare nos ipsos, tunc vitam veterem, & carnalem exuimus, vt nouam vitam, & spiritualem, & propriam hominis ad beatitudinem conditi se ctemur.

Inuestigemus verò nunc quot sint mortificationis genera, seu quot modis hominem seipsum abnegare contingat? Communiter à patribus duo genera mortificationis assignantur: alterum quo exteriorem hominem, alterum, quo interiore cohibemus, atque componimus. Mortificatio illius primi generis vocatur exterior, quæ sensus omnes, & linguam, & membra corporis moderatur, ne in illicita, aut imperfecta disfluant: Mortificatio verò secundi generis vocatur interior, quæ affectus, & intellectum, & voluntatem, & cogitationem regit, ne etiam in mala, aut imperfecta consentiant. Eas autem in sacris paginis figuratas inuenio. Nam in ipso introitu terre promissionis dixit Dominus Iosue: Fac tibi cultros lapideos, & circumcide secundò filios Israel. Que circumcisio, cum vocetur secunda, primam aliquam supponebat, aut eam, quam fecit Abraham, vt aliqui volunt, cuius mentio fit in Genesi, aut aliam factam in ipsa egressione ex Aegypto, vt multi ex Hebræis autumant, & Augustinus insinuat, qua idem populus, quoad eos, qui nec dum erant circumcisi, iterum circumcisi est. Primataque circumcisio in Aegypto facta externam mortificationem designat; secunda verò in transitu Iordanis effecta internam mortificationem significat, quæ merito fit in colle præputiorum, quoniam, qui interiora mortificare audeat, iam collem, id est, aliquem gradum perfectionis ascendit. Harum prima exterior si sola accipiatur nulla habita ratione secunda non multi momenti est; quippe quæ animum incircumcisum, ac vitis subiectum relinquit. Idque Cyprianus elegantissima oratione confirmat. Neque enim, inquit, locus desertus, saccus pro veste, legumen pro cibo, neque ieiunia, neque chaumeniæ (id est, humicubationes) monachum absoluunt: sub his inuolucris interdum latet animus valde mundanus. Quod ita deprehenditur, si ad munus aliquod Ecclesiasticum vocentur, vbi videas quosdam ex illis facillimè vinci deliciis, impatientiores iniuriarum, appetentiores vindictæ quam quibus aliis sit ex media piebe. Quid causæ est? Quoniam corpus exercuerit magis quam ani-

num; cum beatus Paulus doceat, quòd [exercitatio corporalis ad modicum utilis est, pietas ad omnia] valeat. Non hæc dixerim, quod improbandi sint, qui talibus modis castigant corpus suum, & in seruitutem redigunt: sed quòd [Satanas] mille instructus artibus nonnumquam illudit incautis [transfigurans se in Angelum lucis,] & ex huiusmodi corporum exercitamentis inducit illis falsam sanctimoniam persuasionem: cum que intus madeant spiritualibus vitis, & sibi, & aliis habentur pij. Sic ille. Secunda quoque interior mortificatio, si primam exteriorem negligat, non admodum tuta est; quippe quæ secum afferat manifestum superbiam, aut tepiditatis indicium. Superbia quidem, dum quis putare videret, se perfectioribus studiis occupatum, minoribus non indigere. Tepiditatis verò quoniam satis languida, & ridicula est interior mortificatio, quæ seruum suæ prouidentiam commendatum, scilicet corpus non comprimit, & illud molliet vagari permittit. Heli profectò sacerdos seuerissimè à Domino multatus est, non quòd ipse indignè se gesserit, sed quòd filios suos iniquè conuersari permiserit. Ita nonnulla mentes donis, & consolationibus cælestibus vacuæ relinquuntur, non quia affectus non comprimant, sed quia pusillanimitate ductæ corpus suum deliciosè tractent, & nequaquam disciplina religiosa cohibeant. Idcirco secundum præceptum Basilij hæc duo mortificationis genera iungenda sunt, & primo loco interiori, secundo verò exteriori vacandum. Neque enim, inquit, si corporis vitia per ieiunia, vigilasque absciderimus, animam verò moribus propriis ex zelo, & hypocrisis, & perturbationibus ceteris agitaram negligamus, conferre ad virtutem aliquid corporis exercitamentum arbitramur. Neque item anima suis purgata vitis, si corpori ad voluptates ventris, reliquasque delicias liberas habenas permittamus, remota etiam mortificationis immundicia, perfectam ad virtutem vitam nostram portare poterimus. Verum enim qui virtutis cursum omni vitiorum labe purum festinat ostendere, is necesse est animæ virtutibus adiciat, & corporis bona, & his, quæ per corpus assidua exercitamentis labore peragit, virtutes animæ concordet ostendat. Neque enim verax, & sine simulationis fuce vita esse potest, nisi animæ, & corporis membra congruentiam ad inuicem, & concordiam habeant: fieri enim equidem non posse putato, vt aut animæ adipiscamur bona, nisi abint vitia corporis, aut corporis bona consequamur, nisi virtutes animæ antè præcedant.] Ex his duobus Cypriani, Basilique dictis satis constat, in quo consistant hæc duo mortificationis genera: & quomodo ita sunt temperanda, vt nec sola corporis mortificatione contenti simus, nec ob internam mortificationem potiorum, externæ etiam mortificationis necessaria obliuiscamur.

Vtraque mortificatio tam exterior, quam interior in alias duas est diuidenda. Altera est, qua ab illicitis abstinemus: altera, qua etiam à quibusdam licitis temperamus. Illicita sunt omnia peccata siue grauiora, siue leuiora, quæ Deus fieri vetiuit. Licita sūt omnia nobis concessa, quæ Dominus nullo præcepto, nec maiori, nec minori prohibuit. Qui ergo ita suos sensus, & affectus cohibet, vt in peccata non effluat, primam mortificationem, qua ab illicitis abstinet, habet: qui verò propter amorem Domini, & obtentum perfectionis quadam sibi licita, & concessa negat, in visu, in auditu, in cibo, & potu, in sermone, & in aliis huiusmodi, is secundam in licitis mortificationem exercet. Ad primam illam, qua ab illicitis abducimur, hortatur Paulus, dicens: Nolite errare, Deus

1. Timor
4 8.

2. Corin.
11.

1. Reg. 3.
12.

Basil. de
vera vir-
ginit. post
med.

Galat. 6.
7 8.

non

non irideretur. Quæ enim seminaverit homo, hæc & metet. Quoniam qui seminat in carne sua, de carne & metet corruptionem. Item & Ieremias, dum ait: Maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine. Nam seminare in carne est operibus carnis insistere: quo nomine vniuersa peccata notantur: & prohibere gladium à sanguine, est mortificationis gladium in abscindendis illicitis sanguine signatis non occupare, sed cum ocio sum, & rubigine obductum tenere. De secunda verò, qua propter dominum quædam licita relinimus, gloriatur Iob, qui de se ait: Desperari, nequaquam ultra iam viuam. Gloriatur & David: Nam defecit, ait, in salutari tuo anima mea. Et iterum: Concupiscit, & defecit anima mea in atria Domini. Quid enim aliud est iustum desperare, inquit Gregorius, nisi presentis vitæ bona, æternitatis electione deserere? Et quid est in atria Domini concupiscere, & deficere, nisi propter amorem æternorum, in amore temporalium etiam nobis concessorum non perdurare? Necessitas autem huius duplicis abnegationis colligitur ex eo quod Bernardus ait, duas esse hominis vias, quarum altera vocatur necessitas, altera verò vocatur cupiditas. Necessitas ea, quæ ad victum, ad vestitum, ad congruam commoditatem necessaria sunt, postulat; cupiditas ea, quæ luxui & ostentationi seruiunt, efflagitat. Has duas vias duplex mortificatio dicta rectificat. Nam mortificatio in illicitis cupiditatem comprimit, vt non eamus post concupiscentias nostras: mortificatio verò in licitis necessitatem angustat, vt paucis contenta res patum necessarias omittat. Est autem apprimè vtile nonnulla licita abscindere, non solum vt consilia sectantes abundantiorum mercedem accipiamus, verum etiam vt affueti ad relinquenda licita, quæ placent, facilius illicita, cum nos inescare tentauerint, relinquamus. Vnde Cassianus egregie ait: Non tam laudabile est si ab illicitis, quam etiam si à licitis temperemus, & his propter eius reuerentiam non vtamur, quæ ea nobis propter infirmitatem nostram vtenda permittit. Et Gregorius: Solus in illicitis non cadit, qui se aliquando & à licitis cautè restringit. Qui ita in licitis se abnegat, potest cum psalmodiographo dicere: Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est. Ille quippe maxima cum perfectione voluntariè sacrificia offerre videtur, qui ad immolandum spirituales hostias, nec præceptis adigitur, sed sola virtute amoris inclinatur.

Mortificatio tandem siue exterior, siue interior, siue illicita, siue nonnulla licita deserat, multa nomina sortita est, quæ vim eius, ac naturam significant. Vocatur enim mortificationis nomine, quo hucusq; vsi sumus: vocatur etiam abnegatio, renuntiatio, spiritualis circumcisio, ieiunium, odium sui, violentia, crux. Primo nomine vsus est Paulus, dicens: Semper mortificationem Iesu Christi in corpore nostro circumferentes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris. Hoc verò nomen optime exprimit huius sancti studij qualitatem, quo verè mundo morimur, & à multis licitis sequestramur. Abnegationis nomen vsurpat Dominus, dum ait: Qui vult venire post me, abneget semetipsum. Tunc enim nos negamus, cum nobis aliquid malè, aut imperfectè cupientibus per aduerbium non respondemus, & à nostris concupiscentiis, desideriiisque seiungimur. Renuntiationis nomen etiam docuit ipse Dominus. Qui non renuntiat, inquit, omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Est igitur renuntiatio, ait Basilus, nihil aliud, quam vinculorum crasse huius, ac temporariæ conuersationis absolu-

tio, quæ nos dum emancipat semel, ac subducit anxietatibus, & humanam vitam comitantibus negotiis, & promptiores, ac magis idoneos reddit inuendæ viæ ad Dei contemplationem recta prouehenti. Circumcisionis nomen à Paulo multis locis didicimus, cuius est illud: Circumcisi estis circumcisioe non manu facta in expoliatione corporis carnis, sed in circumcisioe Christi. Merito autem hoc nomen mortificationi indidit, quoniam sicut abrogata circumcisio superflua carnis amputauit: ita spiritualis circumcisio à Christo in lege gratiæ retenta, superna-cua mentis abscindit. Ieiunij nomine meminit Dominus per Isaiam: Nonne, ait, hoc est magis ieiunium, quod elegi? Dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes. Est ac si diceret: Ieiunium mihi gratissimum est peccatorum funes exoluere, & desideriorum inanum pondus abicere. Et Augustinus in eodem sensu loquens, ait: Ieiunium magnum, & generale est, abstinere ab iniquitatibus, & illicitis voluptatibus sæculi. Meminit etiam nomine odij, dicens: Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. Nam qui odio habet aliquem, eius frangit voluntatem, & vites enervat: quia verò dum nos abnegamus, similia sensibus & concupiscentiis facimus, ideo aliquid nostri, scilicet quod inordinatum est, detestamur, vt quod potius, & excellentius est diligamus. Nomen quoque violentiæ ex doctrina ipsius Saluatoris accepimus, dicens: Quoniam regnum cælorum vim patitur. Audi ex Ambrosio quænam sit ista vis. Vis, inquit, menti affertur humanæ, quæ diuersis illecebris delinita laborem fugit, voluptates expetit, cum vel metu supplicij coercita, vel præmio prouocata vincere ipsa sentitur, & tanquam exantillatis laboribus palmam, quæ sibi plurimis aduersitatibus subtrahebatur eripere contendit. Ac tandem mortificationem sub nomine crucis nos docuit; nam ait: Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. De hac cruce, quæ in vera abnegatione posita est, gloriabatur Paulus, quando dicebat: Christo confixus sum cruci. Susceptio enim crucis, inquit Leo Papa, est interfectio cupiditatis, occisio vitiorum, declinatio vanitatis, & abdicatio omnis erroris. Hanc ergo crucem vt hilariter suscipiamus; hanc violentiam vt nobis fortiter inferamus: hoc odium vt vtiliter admittamus: hoc ieiunium vt sanctè custodiamus; hanc circumcisioem vt cum fructu sustineamus; hanc abnegationem, & mortificationem vt strenuè exerceamus, eius tum necessitatem, tum dignitatem, ac præstantiam inuestigemus.

Mortificationem esse homini iusto apprimè necessariam.

CAPVT IV.

VIDE si mortificatio vidimus, nunc eius necessitatem, atque præstantiam spirituales tenendam, & ad perfectionem assequendam videamus. Licet enim ex his, quæ hæcenus diximus, satis perspicua esse potest, tamen res tanta distinctius & explicitius tractanda est, vt nos ad mortificationis amorem & studium alliciat. Mortificatio in ipso vitæ spiritualis ingressu omnibus à Domino præcepta est, sine qua nemo vitam hanc inchoare, aut prosequi, aut consummare præsumat; quia statim atque eam deseruerit, & suis concupiscentiis adhaerent, ab eo, quod

adeptus

Ierem. 48. 19.

Iob 7. 16.
Psal. 118. 81.
Psal. 83. 3.
Gregor. s. mor. 6. 13.

Bern. ser. 11. 119
Psal. 90.

Cassian. col. 2. 1. c. 5.

Gregor. s. mor. 6. 8.

Psal. 53. 8.

2. Cor. 4. 10.

Matth. 16. 24.

Lucæ 14. 33.
Basil. reg. 8. 14. diff.

Collos. 2. 11.

Isaia 58. 6.

August. tracl. 17. in Ioan.

Ioan. 12. 25.

Matth. 11. 12.
Ambr. li. 5. in Lucam ad finem.

Matth. 10. 38.

Leo ser. 2 de resurrectione.